05/06/2019

Το μεγαλύτερο θέατρο του αρχαίου ελληνικού κόσμου αποκαλύπτεται

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Ένα ακόμη Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ, κοσμεί τα τελευταία χρόνια τους αρχαιολογικούς χώρους της Κάτω Πάφου, μεγεθύνοντας περισσότερο τη σημασία και τη λάμψη της πόλης στον τομέα του πολιτισμού. Το Ελληνιστικό Θέατρο που έχει αποκαλυφθεί στην περιοχή του Φάμπρικα, εκεί όπου σπουδαία δείγματα του λαμπρού χθες της Πάφου εξακολουθούν να είναι αντικείμενο αρχαιολογικών ερευνών για δεκαετίες, αναδεικνύεται σήμερα με τρόπο εντυπωσιακό. Πρόκειται σύμφωνα με τις επίσημες ανακοινώσεις για το μεγαλύτερο σε χωρητικότητα θέατρο του αρχαίου Ελληνικού πολιτισμού και το καλύτερα διατηρημένο, μια πιστή αποτύπωση της λειτουργίας του οποίου θα μπορούν άπαντες να απολαμβάνουν στο άμεσο μέλλον χάρη στην τεχνολογία. Και αυτό αφού το Τμήμα Αρχαιοτήτων ανακοίνωσε πρόσφατα την δημιουργία μιας εφαρμογής για την τρισδιάστατη απεικόνιση του μνημείου σε συσκευές όπως τα κινητά τηλέφωνα, τα tablets και οι φορητοί υπολογιστές.

Το αρχαιότερο θέατρο της Κύπρου, όπως έχει επισημοποιηθεί πλέον μετά τις αρχαιολογικές ανασκαφές και μελέτες, χρησιμοποιείτο ως χώρος παραστάσεων και άλλων θεαμάτων από το 300 π.Χ. μέχρι την τελική του καταστροφή από σεισμούς το 365 μ.Χ. Αποτελεί Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ,

που ανασκάπτεται από την αυστραλιανή πανεπιστημιακή ομάδα εδώ και δύο δεκαετίες.

title image

Image not found or type unknown

Το Σεπτέμβριο του 2015 οι αυστραλοί πανεπιστημιακοί και αρχαιολόγοι, διεξήγαγαν επισκόπηση και χαρτογράφηση των καταλοίπων των Ρωμαϊκών κιονοστοιχιών της αρχαίας πόλης. Πέραν των δύο χιλιάδων φωτογραφιών ενώθηκαν ψηφιακά για να αποδώσουν υψηλής ανάλυσης τρισδιάστατη απεικόνιση του Ελληνιστικού θεάτρου της Νέας Πάφου, του αρχαιότερου της Κύπρου, και των περιοχών γύρω από τον λόφο της Φάμπρικα.
Η αυστραλιανή ομάδα προχώρησε στην καταγραφή της περιοχής του θεάτρου με εναέρια φωτογράφιση και με τη χρήση προγραμμάτων φωτογραμμετρίας. Επιχειρεί να διερευνήσει τα γύρω κτίρια, μεταξύ των οποίων και ένα νυμφαίο του 2ου αι. μΧ. Σύμφωνα με το Τμήμα Αρχαιοτήτων, παλαιότερες ανασκαφές της αυστραλιανής αποστολής στα νότια του θεάτρου είχαν αποκαλύψει έναν λιθόστρωτο ρωμαϊκό δρόμο, περίπου 8,40 μ. πλάτους, ο οποίος λειτουργούσε ως ο κύριος δρόμος πρόσβασης στο θέατρο και στο νυμφαίο. Η ομάδα υπολογίζει ότι ο δρόμος αυτός θα λειτουργούσε ως μια κεντρική οδική αρτηρία της αρχαίας πόλης, που θα οδηγούσε στη ΒΑ πύλη που παραμένει αδιερεύνητη.
Η παρουσία του δρόμου αυτού επιβεβαιώνει ότι η αρχαία Νέα Πάφος είχε οικοδομηθεί βάσει του τυπικού Ιπποδάμειου ελληνιστικού πολεοδομικού συστήματος. Η ανακάλυψη μεγάλου αριθμού τμημάτων από γρανιτένιους κίονες στον χώρο του θεάτρου επιβεβαιώνει ότι ο δρόμος αυτός ήταν εξαιρετικής σημασίας. Οι κίονες πιθανόν να είχαν εισαχθεί στο νησί για την κατασκευή κιονοστοιχιών κατά μήκος όλων των κύριων δρόμων σε όλη τη ρωμαϊκή πόλη.

ellinistiko-2

Image not found or type unknown

Οι κίονες είναι λαξευμένοι σε γρανίτη από την Τρωάδα της σημερινής Τουρκίας, γεγονός που αντανακλά τις εμπορικές δραστηριότητες που αφορούσαν οικοδομικά υλικά που προορίζονταν για μνημειακά οικοδομήματα κατά τη ρωμαϊκή περίοδο. Οι γρανιτένιοι κίονες από την Τρωάδα είναι γνωστοί σε όλη τη Μεσόγειο.
Κατά την επισκόπηση καταγράφηκαν 167 τμήματα από γρανιτένιους κίονες που εντοπίστηκαν επιφανειακά. Όλα τα τμήματα βρέθηκαν σε δεύτερη χρήση. Πολλά είχαν επαναχρησιμοποιηθεί για την ανοικοδόμηση μεταγενέστερων κτιρίων όπως το Φρούριο των Σαράντα Κολώνων και της Παλαιοχριστιανικής Βασιλικής της Χρυσοπολίτισσας. Άλλα τμήματα αποτέλεσαν οικοδομικό υλικό για νεότερους

τοίχους, βρύσες και κήπους.

Η ομάδα κατέγραψε κάθε τμήμα κίονα με λεπτομέρεια όπως και το ακριβές σημείο ανεύρεσής του με τη χρήση Total Station και GPS. Οι συντεταγμένες αυτές τοποθετήθηκαν σε χάρτη από τον οποίο συμπεραίνεται ότι υπήρχαν δύο βασικοί άξονες στους οποίους βρέθηκαν τα τμήματα κιόνων.
Όσα τμήματα δεν εντοπίστηκαν στους άξονες αυτούς είναι γιατί είχαν μετακινηθεί για την ανέγερση συγκεκριμένων κτιρίων, όπως για παράδειγμα του Φρούριο των Σαράντα Κολώνων.
Σήμερα οι αρχαιολόγοι υπολογίζουν ότι, δρόμος με κιονοστοιχίες είχε κατεύθυνση από το λιμάνι της Πάφου από βορρά προς νότο και ότι ο λιθόστρωτος δρόμος στην περιοχή του θεάτρου ήταν επίσης με κιονοστοιχίες και αντιπροσώπευε τον βασικό δρόμο της Νέας Πάφου με κατεύθυνση από ανατολάς προς δυσμάς, από την πύλη της αρχαίας πόλης προς το σημερινό αρχαιολογικό πάρκο.

ellinistiko-3

Image not found or type unknown

Το Ελληνιστικό Θέατρο της Πάφου ανασκάπτεται φέτος για 18η ανασκαφική περίοδο. Οι ανασκαφές διεξάγονται από το Πανεπιστήμιο του Σύδνεϋ υπό τη διεύθυνση του Δρ Craig Barker και χρηματοδοτούνται από το Αυστραλιανό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αθηνών και το Nicholson Museum του Πανεπιστημίου του Σύδνεϋ.

Η συνοικία του θεάτρου της Νέας Πάφου βρίσκεται στη νότια πλαγιά του λόφου Φάμπρικα στον βορειοανατολικό τομέα της αρχαίας πόλης. Το θέατρο είναι εν μέρει λαξευμένο στο φυσικό βράχο του λόφου και εν μέρει κτιστό. Η ακμή του θεάτρου τοποθετείται στα μέσα του 2ου αι. μ.Χ., επί εποχής των αυτοκρατόρων Αντωνίνου Πίου και Μάρκου Αυρηλίου, οπότε η σκηνή και οι είσοδοι διακοσμήθηκαν με μαρμάρινα γλυπτά και γραπτή διακόσμηση.

Εκτός του θεάτρου, η αυστραλιανή αποστολή έχει αρχίσει να αποκαλύπτει κι έναν τομέα της αρχαίας πόλης που βρίσκεται γύρω από το θέατρο. Μια πλακόστρωτη οδός της Ρωμαϊκής περιόδου έχει αποκαλυφθεί στη νότια πλευρά του θεάτρου και ένα Νυμφαίον ή δημόσια κρήνη επίσης της Ρωμαϊκής περιόδου στα νοτιοανατολικά, στοιχεία τα οποία αποτελούν σημαντική συμβολή στη γνώση του αστικού περιβάλλοντος της αρχαίας Νέας Πάφου. Η ανασκαφική περίοδος του 2017 επικεντρώθηκε στην διερεύνηση του νοτιοανατολικού τομέα του χώρου, πλησίον του Νυμφαίου στο ανατολικό άκρο του θεάτρου. Στο χώρο αυτό ανοίχθηκαν τρεις ανασκαφικές τομές. Η τομή 17Α σκοπό είχε την αποκάλυψη

μεγαλύτερου μέρους της πλακόστρωτης οδού. Επίσης, αποκαλύφθηκε ολόκληρος ο εμπρόσθιος τοίχος του Νυμφαίου. Το Νυμφαίον έχει μήκος 20 μέτρα, πλάτος 5 και οι τοίχοι του έχουν πλάτος ένα μέτρο.

Στην κορυφή του τοίχου της πρόσοψης βρέθηκαν μικρά κοιλώματα λαξευτά στο λίθο, τα οποία αποτελούν ένα επιτραπέζιο παιχνίδι της αρχαιότητας και εικάζεται ότι θα το έπαιζαν οι εργάτες κατά τη διάρκεια ανέγερσης του οικοδομήματος. Το Νυμφαίον χρονολογείται στις αρχές του 2ου αι. μ.Χ. και αποτελεί απόδειξη της υψηλής τεχνογνωσίας των Ρωμαίων για τη διαχείριση του νερού και την ικανότητά τους για διαμόρφωση ανοικτών χώρων μέσα στην πόλη. Στο εμπρόσθιο τμήμα του Νυμφαίου βρέθηκε μικρή δεξαμενή επενδυμένη με υδραυλικό κονίαμα, όπου εικάζεται ότι θα ξεδιψούσαν οι περαστικοί.

ellinistiko-5

Image not found or type unknown

Η δεύτερη τομή ανοίχθηκε στο οπίσθιο μέρος του Νυμφαίου για τη διερεύνηση του χώρου ανάμεσα στην Αντωνίνεια προέκταση του θεάτρου και το Νυμφαίον. Στο χώρο αυτό εντοπίστηκε μια σειρά από αυλάκια λαξευτά στο βράχο τα οποία σχετίζονται με τη διαχείριση του νερού από και προς το θέατρο και το Νυμφαίον. Η τρίτη τομή σχεδιάστηκε ώστε να αποκαλύψει τον εξωτερικό τοίχο του θεάτρου της περιόδου των Αντωνίνων. Λαξεύματα στο βράχο υποδεικνύουν ότι ο τοίχος αυτός θα είχε πλάτος 2.2 μέτρα και θα ήταν κτισμένος από μεγάλους λαξευτούς δόμους και σκοπό είχε να στηρίζει τα αναλήμματα πάνω στα οποία βρίσκονταν τα καθίσματα των θεατών.

Παράλληλα με την ανασκαφή, οι εργασίες της αποστολής περιλάμβαναν μελέτη του αρχαιολογικού υλικού που βρέθηκε σε προηγούμενες ανασκαφικές περιόδους, μεταξύ των οποίων τη μελέτη εκατοντάδων θραυσμάτων εφυαλωμένης κεραμεικής της περιόδου των Σταυροφόρων. Η κεραμεική αυτού του τύπου θα παραγόταν σε κάποιον κεραμεικό κλίβανο που ίσως βρισκόταν στο χώρο του θεάτρου, αλλά δεν έχει ακόμη εντοπισθεί. Επίσης, κατασκευάστηκε ένα τρισδιάστατο πρότυπο εικονικής πραγματικότητας του αρχαίου θεάτρου, το οποίο επιτρέπει στο κοινό να αποκτά μια ιδέα του μεγέθους του θέατρου της Αντωνίνειας φάσης και της αρχιτεκτονικής εξέλιξης του κτηρίου καθώς και να αντιλαμβάνεται τη δραματική αλλαγή του αστικού περιβάλλοντος της Πάφου από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Το πρότυπο αυτό θα είναι σύντομα διαθέσιμο σε εφαρμογή για κινητά.

Το Ελληνιστικό θέατρο της Πάφου, φαίνεται να συνδέεται στενά με την αρχιτεκτονική της Αλεξάνδρειας, γεγονός αναμενόμενο σύμφωνα με τους αρχαιολόγους, καθώς η Πάφος ήταν επί Πτολεμαίων πρωτεύουσα του νησιού και είναι πολύ πιθανό να αντανακλά την τεχνοτροπία του θεάτρου της Αλεξάνδρειας.

Φαίνεται να παρουσιάζει επίσης αρκετά χαρακτηριστικά, σημαντικά για την εξέλιξη του σχεδιασμού του αρχαίου θεάτρου, όπως π.χ. το ημικυκλικό του σχήμα.

Μόνο ένα μέρος του θεάτρου είναι χτισμένο σε λόφο και το υπόλοιπο χτίστηκε με ένα τεχνητό γήινο ανάχωμα, στο οποίο τοποθετήθηκαν πέτρινα καθίσματα. Τον τρίτο αιώνα π.Χ., νότια του θεάτρου κατασκευάστηκε επιστρωμένος δρόμος παράλληλα με τη σκηνή. Ανασκαφές μέρους του αποκάλυψαν μια σειρά από ευρήματα που τοποθετούνται σε κοντινή χρονικά περίοδο και αποδεικνύονται κρίσιμης σημασίας για τη χρονολόγηση κεραμικών αγγείων και υαλικών του 3ου και του 4ου αιώνα.

Από τον 13ο έως τον 15ο αιώνα μ.Χ. υπήρχε ένα μεγάλο αγρόκτημα στο χώρο της σκηνής και ήταν επίσης μέρος σημαντικής μεσαιωνικής δραστηριότητας της Πάφου, κατά την περίοδο των Σταυροφόρων.

Πηγή:http://pafosnet.com